

การประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานด้านการบำบัดผู้ป่วยยาเสพติดผ่าน
ระบบ TELECONFERENCE

การดำเนินงานลดอันตรายจากยาเสพติดของประเทศ
ไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

วันที่ 11 สิงหาคม 2560 เวลา 10.00 น.

คำสั่ง ศอ.ปส. ที่ 2/2560 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2560 เรื่อง แนวทางการดำเนินงานลดอันตรายจากยาเสพติด

คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ
ที่ ๒ / ๒๕๖๐
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm Reduction)

ตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ในยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดได้กำหนดแนวทางการให้ผู้ใช้และผู้ติดยาเสพติดเข้าถึงบริการด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาบุคลากรในการเข้าถึงผู้ใช้ยา รวมถึงผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินงานเพื่อลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm Reduction) รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ให้เอื้ออำนวยต่อการบำบัดทางเลือกเพื่อการลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm Reduction) นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานตามมาตรการลดอันตรายจากยาเสพติดมีความต่อเนื่อง บังเกิดผลที่เป็นรูปธรรม จึงมีคำสั่ง ดังนี้

๑. กำหนดพื้นที่ดำเนินการในกรุงเทพมหานคร และ ๓๖ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง ตาก สุโขทัย ชัยนาท นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม ปราจีนบุรี สมุทรปราการ กาฬสินธุ์ เลย เพชรบูรณ์ ขอนแก่น นครราชสีมา สุรินทร์ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุง ตรัง นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา สตูล อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ และยโสธร

๒. จัดให้มีกลไกรองรับการดำเนินงานลดอันตรายจากยาเสพติดในระดับชาติ ระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร และระดับพื้นที่ เน้นการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและภาคประชาสังคม

๓. กำหนดแนวทางการบำบัดรักษาผู้เสพติดตามมาตรการลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm Reduction) โดยมอบหมายให้

๓.๑ คณะอนุกรรมการบริหารยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด เป็นองค์กรหลัก ในการรับผิดชอบในกลไกระดับชาติ เพื่อทำหน้าที่กำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำกับ ติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด

๓.๒ คณะอนุกรรมการพัฒนานโยบายและมาตรการด้านการลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm Reduction) เป็นองค์กรหลักในการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ เพื่อกำหนดนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm Reduction) ในกลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดที่เข้ารับบริการตามมาตรการลดอันตรายจากยาเสพติด รวมถึง กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงาน

๓.๓ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดใน ๓๖ จังหวัด ที่กำหนดตามข้อ ๑ และศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศอ.ปจ./ศอ.ปส.กทม.) เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการมาตรการลดอันตรายจากยาเสพติดในจังหวัด/กรุงเทพมหานคร

๓.๔ คณะ ...

- ๒ -

๓.๔ คณะทำงานมาตรการลดอันตรายจากยาเสพติดจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่

๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานมาตรการลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm Reduction) ให้เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนด และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานทั้งในแง่ปัจจัยความสำเร็จและผลกระทบ

๕. บูรณาการงบประมาณการปฏิบัติให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

๖. ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๒ โดยมีรายละเอียด ตามผนวกแนบท้าย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ประธานกรรมการ/ผู้อำนวยการ

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ

นิยาม

การลดอันตรายจากยาเสพติด หมายถึง การลดปัญหา หรือภาวะเสี่ยงอันตราย การแพร่ระบาด การสูญเสียชีวิต จากยาเสพติด ที่อาจเกิดกับตัวบุคคล ชุมชน และสังคม เป็นการป้องกันอันตรายโดยการทำให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นอันตรายลดลง ในขณะที่ยังไม่สามารถหยุดยาเสพติดได้ เป็นการยืดหยุ่นวิธีการรักษาที่ยึดความพร้อมของผู้ป่วยเป็นฐาน โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มนุษยธรรม สิทธิมนุษยชน และความเข้าใจธรรมชาติของผู้ใช้ยาเสพติด

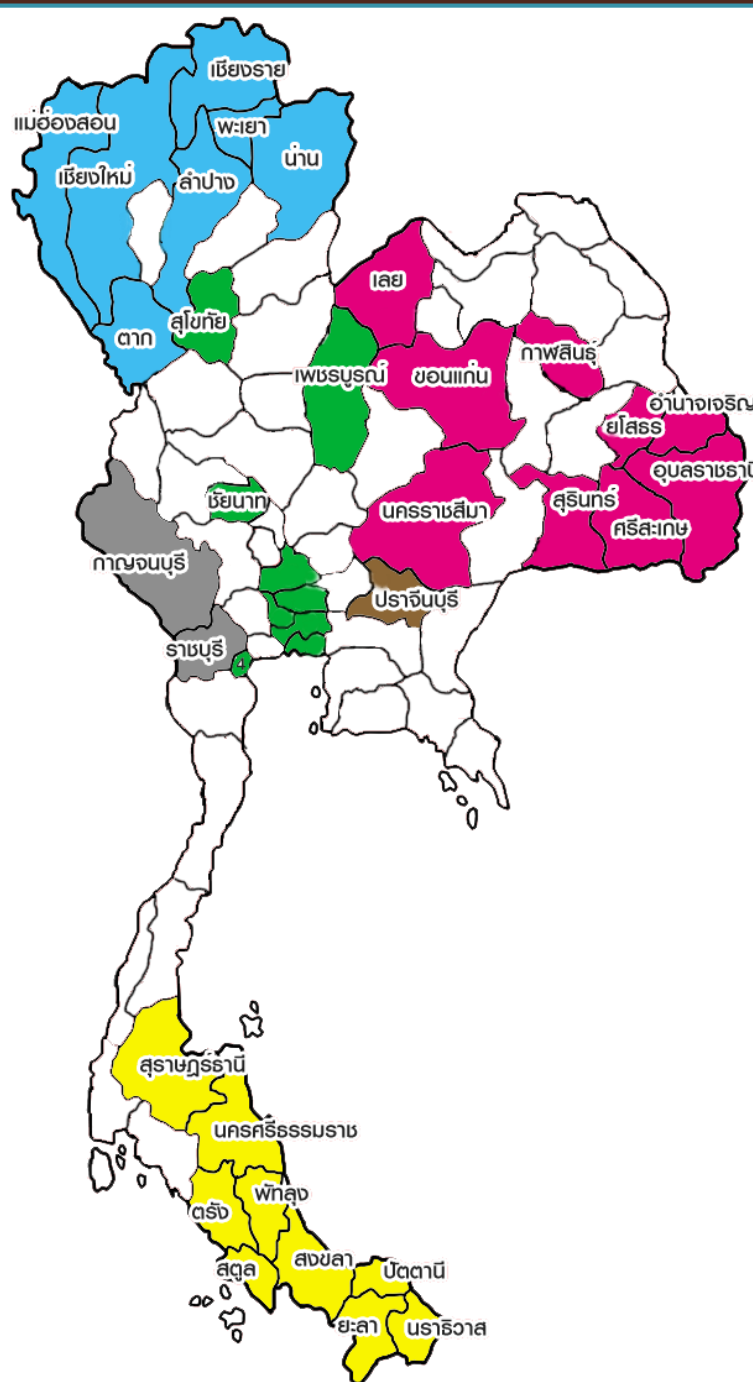
พื้นที่ดำเนินการ

**ภาคเหนือ 7
จังหวัด**

**ภาคกลาง
9 จังหวัด**

**ภาค
ตะวันตก
2 จังหวัด**

**ภาคใต้ 9
จังหวัด**

**ภาค
ตะวันออก
9 จังหวัด**

**ภาค
ตะวันออก
1 จังหวัด**

กลุ่มเป้าหมาย

หลัก ได้แก่ ผู้ใช้ฝิ่น/เฮโรอีนด้วยวิธีการฉีด
ผู้ใช้ฝิ่น/เฮโรอีนด้วยวิธีการอื่นๆ ผู้ใช้
ยาเสพติดอื่นๆ ด้วยวิธีฉีด
รอง ได้แก่ ผู้ติดที่มีอาการเรื้อรัง และผู้ใช้
ยาเสพติดด้วยวิธีอื่นๆ

ชุดบริการ

1. ด้านยาเสพติด 4 ชุด

- ให้ความรู้และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับยาเสพติด
- บำบัดรักษายาเสพติดโดยใช้สารทดแทนระยะยาว
- จัดบริการป้องกันและดูแลอาการใช้ยาเกินขนาด
- ส่งเสริมให้สมัครใจเข้าบำบัด

2. ด้านสุขภาพกายและจิต 8 ชุด

- ให้ความรู้เพื่อป้องกันการติดโรคต่าง ๆ เช่น เอชไอวี
- ให้คำปรึกษาและตรวจเชื้อเอชไอวีโดยสมัครใจ และส่งต่อรักษา
- ให้คำปรึกษา ตรวจหา และส่งต่อรักษาการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ซี
- การสนับสนุนให้ใช้เข็มและอุปกรณ์ฉีดที่สะอาด
- การแจกถุงยางอนามัย
- การตรวจและรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
- การป้องกัน วินิจฉัย รักษาวัณโรค
- การให้คำปรึกษาด้านจิตเวช

3. ด้านสังคม 4 ชุด

- การเยี่ยมบ้าน โดยอาสาสมัครภาคประชาสังคม และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ
- กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน
- จัดให้มีพื้นที่ปลอดภัย (Drop in center) โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน
- จัดบริการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแก่กลุ่มเป้าหมายและผู้ปฏิบัติงาน

แนวทางการดำเนินงาน

ปี
2560

- จัดตั้งกลไก
- จัดชุดบริการที่เหมาะสม
- สร้างความรู้ความเข้าใจ

ปี
2561

- ดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย
- พัฒนารูปแบบการลดอันตราย

ปี
2562

- รูปแบบการดำเนินการด้านการลดอันตรายที่เหมาะสมกับประเทศไทย

เป้าหมายเบื้องต้น

- เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจถึงอันตรายที่เกิดจากยาเสพติด
- เพื่อลดอันตรายจากยาเสพติดที่เกิดกับผู้เสพยาเสพติด
- จัดชุดบริการให้ครอบคลุม
- จัดตั้งกลไกการดำเนินงาน

เป้าหมายสูงสุด

- เกิดรูปแบบและแนวทางการดำเนินงานลดอันตรายจากยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย